

wieku i etapu **rozwoju**
psychospołecznego

relacji z osobą zmarłą

oraz od rodzaju śmierci (nagła/w wyniku
choroby/samobójcza)

wzorców **komunikacji** w rodzinie

Wzorzec otwartego mówienia o śmierci czy
zaprzeczanie/wyparcie/ucieczka

rodzaju **wsparcia**
otrzymywanego od otoczenia

osobowości oraz cech indywidualnych

Rozumienie śmierci przez dziecko zależy od

innych czynników społecznych i
emocjonalnych mających wpływ na dziecko

np. sytuacja rodzinna

tego, czy dziecko doznało **wcześniej** jakiejś
straty

oraz czy **obecnie** doświadcza jednocześnie innej straty

tego, w jaki sposób samo **dziecko** rozumie sytuację

reakcji otoczenia na śmierć bliskiej osoby (stygmatyzowanie ze
strony otoczenia w przypadku
śmierci samobójczej)

tego, czy było **włączone/wykluczone** z
procesu pożegnania się